

**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2017-619
(mr. drs. S.F. van Merwijk, voorzitter, J.C. Buiter en prof. dr. A. Buijs, leden en
mr. D.M.A. Gerdes, secretaris)**

Klacht ontvangen op : 14 juni 2016
Ingediend door : Consument
Tegen : BinckBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak : 19 september 2017
Aard uitspraak : Niet-bindend advies

Samenvatting

Klacht over het inhouden van debetrente in verband met effectenkrediet en het blokkeren van bedragen op grond van een marginverplichting. Naar het oordeel van de Commissie heeft de bank debetrente mogen inhouden. Verder is niet gebleken dat er bedragen op grond van een marginverplichting zijn geblokkeerd.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:

- de klachtbrief en de stukken die Consument in vervolg op de klachtbrief heeft ingediend,
- het verweerschrift van de bank,
- de brief van Consument van 28 oktober 2016 en
- de brief van Consument van 6 januari 2017.

De Commissie stelt vast dat Consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. De uitspraak is daardoor niet-bindend.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

- 2.1 Consument houdt bij de bank een effectenrekening aan, waarop hij op basis van execution only belegt. In oktober 2007 heeft hij in verband daarmee een cliëntenovereenkomst met de bank ondertekend. Daarin staat:

“Cliëntenovereenkomst Particuliere effectenrekening
(...) ”

Door ondertekening van deze Cliëntenovereenkomst (...) verklaart Cliënt deze 'Cliëntenovereenkomst, 'Voorwaarden BinckBank', 'Tarieven- & Conditieoverzicht BinckBank' en de 'Handleiding BinckBank' te hebben ontvangen, gelezen, begrepen en de gelding daarvan te aanvaarden.

Graag aankruisen indien van toepassing. Cliënt wenst:

☐ schriftelijke toezending rekeningafschriften.	☐ schriftelijke toezending positieoverzichten.
☐ niet in derivaten zoals opties, futures e.d.,
te beleggen	☐ geen effectenkrediet.
- (...)"

2.2 Van toepassing op de overeenkomst zijn de Bepalingen Cliëntenovereenkomst, de Handleiding, de Handleiding Effectenkrediet en de Basishandleiding. Daarin staat onder meer:

Bepalingen Cliëntenovereenkomst:

“(...) 1. Strekking van de Cliëntenovereenkomst

1.1 Cliënt geeft hierbij opdracht en volmacht aan BinckBank (...) op zijn naam en voor zijn rekening en risico orders in financiële instrumenten uit te voeren (...). BinckBank verleent voornoemde dienstverlening slechts na uitdrukkelijke opdracht van Cliënt (execution-only).

(...)

3. Vergoedingen, kredietverstrekking en marginbeleid

3.1 BinckBank brengt Cliënt voor de door haar (...) verrichte diensten vergoeding(en) in rekening. Deze vergoedingen zijn te vinden in het Tarieven & Conditieoverzicht BinckBank (...).

3.2 Cliënt verschaft BinckBank op eerste verzoek margin overeenkomstig het bepaalde in het Tarieven & Conditieoverzicht BinckBank (...).

3.3 BinckBank verschaft Cliënt effectenkrediet op basis van hoofdstuk 7 van de Voorwaarden BinckBank. Cliënt beslist zelf of hij gebruik maakt van effectenkrediet. BinckBank onthoudt zich van het geven van advies in welk opzicht dan ook bij het verstrekken van effectenkrediet. De bevoorschottingspercentages voor effectenkrediet zijn overeenkomstig het bepaalde in het Tarieven & Conditieoverzicht. (...)"

Handleiding:

“(...) BinckBank verleent standaard effectenkrediet over de waarde van uw effectenportefeuille. Slechts over het deel van het effectenkrediet waarvan u gebruik maakt, betaalt u debetrente. Het actuele effectenkrediet percentage en de actuele debetrente vindt u op de website onder 'Conditie'. De condities staan onder de rubriek 'Over BinckBank'. Indien u geen gebruik wenst te maken van het effectenkrediet kunt u dat aangeven op de laatste pagina van de cliënten-overeenkomst. U kunt dit nadien ook wijzigen door een schriftelijk en ondertekend verzoek te sturen naar BinckBank. Een formulier hiervoor vindt uw op de website onder 'Over BinckBank' > 'Formulieren'.

Let op! Wanneer u gebruik maakt van het effectenkrediet belegt u met geleend geld. Beleggen met geleend geld brengt extra risico's met zich mee. Door koersschommelingen bestaat de mogelijkheid dat uw bestedingsruimte terugloopt of negatief wordt. BinckBank zal u dan verzoeken het ontstane bestedingsruimtetekort aan te zuiveren. (...)"

Handleiding Effectenkrediet:

“(...) 2. Uitleg effectenkrediet

Binck verleent krediet op basis van de in uw portefeuille aanwezige effecten. Vanwege wettelijke beperkingen is het niet toegestaan het effectenkrediet te gebruiken voor een ander doel dan het financieren van effecten. Op grond van de voorwaarden is Binck gerechtigd in voorkomende gevallen de kredietfaciliteit te beëindigen.

De hoogte van de kredietfaciliteit wordt bepaald door de marktwaarde (aantal effecten x koers) van uw portefeuille te vermenigvuldigen met het dekkingspercentage dat per fonds is toegekend (...). Als u voor effectenkrediet heeft gekozen, vormt de dekkingswaarde van uw portefeuille (effectendepot) één van de componenten waarmee rekening wordt gehouden bij de berekening van de vrije bestedingsruimte (VBR). Meer informatie hierover vindt u in hoofdstuk 6 van de Basishandleiding Binck.

(...)

5. Uw euro- en dollarrekening

Als u een Binck rekening opent, wordt er standaard een euro- en dollarrekening voor u geopend. Alle transacties in dollars worden via uw dollarrekening afgewikkeld en transacties in alle andere valuta via uw eurrekening. Wanneer u kiest voor het aanhouden van effectenkrediet dan gebeurt dit ook als u voldoende saldo op de ene rekening, maar onvoldoende saldo op de andere rekening heeft. Als uw vrije bestedingsruimte voldoende is om de transactie te fatteren, wordt dus automatisch gebruik gemaakt van een kredietfaciliteit en ontstaat er een debetstand op uw euro- of dollarrekening. U bent zelf verantwoordelijk voor het aanzuiveren van uw debetstand. U kunt dat bijvoorbeeld doen door geld over te boeken van uw euro- naar uw dollarrekening of vice versa. Binck zuivert dus nooit uit eigen beweging een debetstand op uw dollarrekening aan door uw eurrekening te debiteren of omgekeerd. (...)"

Basishandleiding:

"(...) 6 Vrije bestedingsruimte (VBR)

6.1 Uitleg vrije bestedingsruimte

De vrije bestedingsruimte wordt realtime berekend tegen de laatst bekende (koers)informatie. (...)

6.2 Componenten bestedingsruimte

Bij de berekening van de vrije bestedingsruimte wordt, voor zover van toepassing, rekening gehouden met de volgende componenten:

- het saldo van de geldrekening(en)
- de dekkingswaarde van uw portefeuille
- de marginverplichting
- de lopende opdrachten
- het valutarisico

(...)

6.2.5 Valutarisico

Op uw posities genoteerd in vreemde valuta loopt u naast 'marktrisico' (...) ook 'valutarisico' (bijvoorbeeld een koersdaling van de dollar ten opzichte van de euro). Het laatste risico kan mogelijk leiden tot een waardevermindering van uw positie ten opzichte van de 'basisvaluta'. De euro is bij Binck de 'basisvaluta'. Het valutarisico loopt u op uw 'nettopositie' in de desbetreffende valuta. Het valutarisico van vreemde valuta's wordt als volgt berekend: (geldsaldo vreemde valuta rekening + dekkingswaarde van in vreemde valuta genoteerde effecten -/- margin in vreemde valuta) x 5%. Het valutarisico wordt daarna omgezet in euro's tegen de laatste middagfixing (wisselkoers). Het valutarisico kent altijd een absolute waarde (kan niet negatief zijn).

Houdt u er rekening mee dat in het kader van het valutarisico voor iedere vreemde valuta een ander percentage wordt gehanteerd. Binck behoudt zich het recht voor om het risicoprofiel per valuta te wijzigen.

6.3 Voorbeeld berekening bestedingsruimte

(...)

Stel u heeft de volgende positie (en u maakt geen gebruik van Effectenkrediet):

creditsaldo eurorekening van 10.000

creditsaldo dollarrekening van \$ 5.000

portefeuille met:

- 2.500 aandelen Unilever (koers € 15,-)
- aandelen Heineken (koers € 20,-)
- doorlopende kooporder voor 1.000 aandelen AEGON op een limiet van € 6

De berekening van uw vrije bestedingsruimte (in euro's) verloopt als volgt:

Geldrekeningen

Eurorekening		+10.000
Dollarrekening (koers EUR/USD = € 1,10)	\$ 5.000 : 1,10	+ 4.545,45
Lopende orders		
K 1.000 aandelen AEGON		-6.000
Valutarisico		
Valutarisico-afdekking dollarrekening (5%)	(\$ 5.000 x 0,05) : 1,10	-227,27
Vrije bestedingsruimte		+ 8.318,18
(...)"		

- 2.3 Op 30 april 2015 heeft Consument telefonisch opdracht gegeven een bedrag van € 50.000 – nagenoeg het gehele saldo op zijn eurorekening – over te boeken naar zijn dollarrekening.
- 2.4 Vervolgens, op 2 mei 2015, heeft Consument via de website van de bank nogmaals een opdracht gegeven, te weten het overmaken van een bedrag van € 43.383,29 van de euro- naar de dollarrekening. Deze opdracht is op de eerstvolgende beursdag uitgevoerd.
- 2.5 De debetstand die is ontstaan door de onder 2.3 en 2.4 genoemde overboekingen, is tot 29 april 2016 blijven bestaan. Op die datum had Consument telefonisch contact met de Klantenservice & Orderdesk van BinckBank, waarbij hij een opdracht gaf voor een overboeking van de dollarrekening naar de eurorekening. Over de periode van 4 mei 2015 tot 29 april 2016 is debetrente in rekening gebracht.
- 2.6 Vanaf begin juni 2015 was Consument wegens opname in een ziekenhuis niet in staat zijn financiën te beheren. Toen hij ongeveer een jaar later was thuisgekomen, omstreeks juni 2016, heeft hij ontdekt dat de bank debetrente had ingehouden en heeft hij zich daarover bij de bank beklagd.
- 2.7 In haar brief van 1 juni 2016 heeft de bank aan Consument geschreven:

“(...) In navolging van ons telefonisch contact (...) stuur ik u deze brief. (...) Op uw BinckBank rekening houdt u standaard zowel een eurorekening als een Amerikaanse dollarrekening aan. Alle transacties in Amerikaanse dollars gaan ten gunste of ten laste van deze dollarrekening en transacties in overige valuta worden verwerkt op de eurorekening. Indien u gebruik maakt van effectenkrediet kunnen zowel de euro- als dollarrekening een negatief saldo [hebben] wanneer u onvoldoende tegoeden in de betreffende valuta aanhoudt. Hierover wordt debetrente in rekening gebracht conform de Voorwaarden Effectenkrediet.

Indien gewenst is het mogelijk om geld over te boeken van uw eurorekening naar uw dollarrekening of vice versa. (...)

Uit controle blijkt dat u verschillende overboekingsopdrachten heeft opgegeven. Zo heeft u opdracht gegeven om op 30 april 2015 (telefonisch) EUR 50.000,- en op 2 mei 2015 (via de website) EUR 43.383,29 over te boeken naar uw Amerikaanse dollarrekening. Na uitvoering van de laatstgenoemde opdracht ontstond er een debetstand op uw eurorekening van EUR 43.480,99 waarover debetrente in rekening is gebracht. U bent bij het plaatsen van de laatstgenoemde overboeking gewaarschuwd in het terugleesscherf dat uw opdracht tot een debetstand kon leiden. U heeft aangegeven dat u op 3 juni 2015 een ongeluk heeft gehad en dat u daardoor enige tijd niet in staat was om uw financiën te beheren. Het is echter niet juist om BinckBank aansprakelijk te stellen voor de gevolgen hiervan op uw rekening. Bovendien was u op 26 augustus 2015 voor het eerst weer op uw rekening ingelogd waarmee u in de gelegenheid was om de debetstand op uw eurorekening aan te zuiveren en het grootste deel van de in rekening gebrachte debetrente te voorkomen. Daarom ontbreekt er een grond om tegemoet te komen in uw verzoek tot vergoeding van de gehele debetrente. (...)"

2.8 Op of omstreeks 18 juli 2016 heeft Consument aan de bank gemaild:

"(...) Mijn vraag was – en is – wie heeft dit zo geregeld buiten mij om; hiervoor is een overeenkomst nodig! Ik vraag al geruime tijd wie heeft dit zo geregeld een en ander moet ergens op berusten, toch ontvang ik steeds een ontwijkend, niet terzake doend verhaal, met als favoriete onderwerp de dollar aankoop. Als er geen geld blijkt te zijn voor een betaling geeft de Bank aan: Uw overschrijving kunnen wij niet uitvoeren h[et] saldo is ontoereikend, svp suppletie, dus geen geld, geen aankoop. De zgn marginverplichting is door iemand gereg[eld] die hier niet voor uitkomt. Men heeft mij indertijd dit in de schoenen geschoven (...).
Stuur mij eindelijk kopie van de overeenkomst die dit heeft mogelijk gemaakt. (...)"

2.9 De bank heeft rekeningafschriften overgelegd waaruit blijkt dat op de rekening van Consument de volgende bedragen aan debetrente zijn ingehouden:

I juli 2015	€ 417,31
I oktober 2015	€ 664,80
I januari 2016	€ 674,90
I april 2016	€ 677,79
I juli 2016	€ 234,12

3. Vordering, klacht en verweer

- 3.1** Consument vordert dat de bank wordt veroordeeld tot vergoeding van schade. In het klachtformulier heeft hij vermeld dat de schade groter is dan € 2.500. Aan zijn vordering legt Consument ten grondslag dat de bank zonder daartoe gerechtigd te zijn debetrente in rekening heeft gebracht.
- 3.2** De bank heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

Aard van de rechtsverhouding tussen partijen

- 4.1 Tussen partijen heeft een beleggingsrelatie op basis van execution only bestaan. Bij deze vorm van effectendienstverlening neemt de belegger zelfstandig en zonder voorafgaand advies beleggingsbeslissingen en voert de beleggingsonderneming de opdrachten van de belegger uit. Van de belegger in een dergelijke relatie mag worden verwacht dat hij zich vooraf in de werking van de aangeboden dienstverlening verdiept en na het aangaan van de overeenkomst controleert of de door hem gegeven opdrachten – zowel tot effectentransacties als tot overboekingen naar of van geldrekeningen – correct en zorgvuldig worden uitgevoerd en wat de gevolgen daarvan zijn. De hiervoor geformuleerde uitgangspunten gelden als beoordelingskader voor de klacht van Consument.

Effectenkrediet en debetrente

- 4.2 Consument stelt dat debetrente is ingehouden zonder dat hij zich tijdig ervan bewust is geworden dat opdrachten ook zonder een toereikend positief saldo op zijn rekening konden worden uitgevoerd en dat als gevolg daarvan debetrente verschuldigd zou worden. Volgens Consument zijn geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat hij heeft ingestemd met effectenkrediet en het bijbehorende inhouden van debetrente. In dat verband wijst hij op de cliëntenovereenkomst, waarin de cliënt, door het vakje 'geen effectenkrediet' aan te kruisen, kan aangeven dat hij géén effectenkrediet wenst. Volgens Consument is het ontbreken van een kruisje in het vakje 'geen effectenkrediet' onvoldoende om aan te nemen dat hij met effectenkrediet heeft ingestemd.
- 4.3 De Commissie overweegt als volgt. Aan Consument kan worden toegegeven dat de tekst van de cliëntenovereenkomst ten aanzien van effectenkrediet en debetrente tamelijk summier is; volstaan wordt immers met een vakje 'geen effectenkrediet' dat de consument desgewenst kan aankruisen. Dit neemt niet weg dat in de documentatie van de bank wel degelijk is vermeld dat effectenkrediet tot de mogelijkheden behoort en dat over een negatief saldo debetrente wordt gerekend. In de bepalingen Cliëntenovereenkomst (geciteerd in 2.2 hiervoor) staat immers dat de bank effectenkrediet verschaft en dat de cliënt zelf dient te beslissen of hij al dan niet van effectenkrediet gebruik maakt. Ook in de Handleiding (eveneens geciteerd in 2.2 hiervoor) staat dat de bank effectenkrediet verleent. Daarbij wordt vermeld dat de cliënt, als hij dit effectenkrediet benut, debetrente verschuldigd wordt en, als hij geen effectenkrediet wenst, dit in de cliëntenovereenkomst kan vermelden en dit ook later nog aan de bank kan doorgeven door het indienen van een daarvoor bestemd formulier, te vinden op de website van de bank. Verder is het bedrag van de ingehouden debetrente voldoende duidelijk vermeld in de rekeningafschriften (overgelegd als bijlage 14 bij het verweerschrift). Bovendien betreft het dienstverlening op basis van execution only, zodat van Consument mocht worden verwacht dat hij zich zou verdiepen in de door de bank verstrekte documentatie

- 4.4 Van belang is ook dat de debetstand is ontstaan doordat Consument op 30 april 2015 opdracht heeft gegeven tot het overboeken van € 50.000 van de eurorekening naar de dollarrekening en op 2 mei 2015 tot het overboeken van € 43.383,29, wederom van de eurorekening naar de dollarrekening. De debetstand is dus ontstaan als gevolg van opdrachten van Consument zelf, zodat het ook op zijn weg had gelegen de ontstane debetstand spoedig ongedaan te maken als deze niet gewenst was. Dit laatste wordt niet anders door de stelling dat Consument wegens verblijf in een ziekenhuis in de periode van juni 2015 tot juni 2016 zijn bankafschriften niet heeft kunnen raadplegen en daardoor pas na thuiskomst heeft kunnen constateren dat debetrente in rekening was gebracht. De omstandigheid dat Consument langdurig in een ziekenhuis moest verblijven ligt immers in de risicosfeer van Consument zelf en kan niet aan de bank worden verweten.

Marginverplichting

- 4.5 Consument stelt verder dat de bank in verband met een marginverplichting bedragen op zijn rekening heeft geblokkeerd. Tegen dit onderdeel van de klacht heeft de bank ingebracht dat op de rekeningen van Consument geen transacties zijn verricht in effecten waarop een marginverplichting rust, en dat daarom ook geen bedragen zijn gereserveerd in verband met een marginverplichting. De bank heeft daarbij opgemerkt dat, in de periode waarin Consument een negatief saldo had, er wel een reservering is geweest in verband met het valutarisico voor de dollarpositie op zijn rekening.
- 4.6 Gelet op de in 4.5 weergegeven stellingen van partijen is niet gebleken dat de bank bedragen op de rekeningen van Consument heeft geblokkeerd in verband met een marginverplichting. Dat, zoals de bank stelt, bedragen zijn gereserveerd in verband met valutarisico levert evenmin een tekortschieten van de bank op. Uit de bepaling over vrije bestedingsruimte in de Basishandleiding en het bijbehorende rekenvoorbeeld (zie 2.2 hiervoor) blijkt immers dat het valutarisico wordt betrokken bij de berekening van de vrije bestedingsruimte.
- 4.7 Hiervoor is gebleken dat de verschillende onderdelen van de klacht niet slagen. De vordering zal daarom worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/consumenten/hoe-wordt-uw-klacht-behandeld.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 46 van het reglement.